

„Constatăm un progres, dar el este unul foarte lent...”

Realizarea Planului de acțiuni a Strategiei de reformare a justiției se desfășoară foarte lent, se constată într-un raport de monitorizare lansat astăzi de două asociații civile din Moldova. Se vorbește despre o dinamică pozitivă doar la calitatea actului de justiție, în special felul în care se desfășoară ședințele de judecată.

Analizată sub aspect formal, reforma în justiție a luat turații. La doi ani de la demararea reformei mai mult de jumătate din lista de acțiuni prevăzute în Strategia de reformare au fost finalizate. În același timp tocmai instituțiile de referință din sistem nu apasă pe accelerator. Consiliul Superior al Magistraturii, Procuratura Generală și Consiliul Național pentru asistență juridică garantată de stat, au reușit să realizeze mai puțin de jumătate din acțiunile planificate.

Un alt factor care a încetinit reforma, spun experții, a fost instabilitatea politică, mai exact lipsa unui guvern funcțional, motiv din care nu a fost posibilă semnarea la timp a memorandumului cu UE privind finanțare reformei justiției. Directoarea Asociației pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă, **Olesea Stamate**:

Olesea Stamate

„Constatăm un progres, dar el este unul foarte lent. Asta ar trebui să fie un factor de îngrijorare și totodată un factor de motivare a actorilor responsabili de a implementa planul de

acțiuni cu un tempo mai rapid. Mai ales trebuie să ținem cont de faptul că acordul de finanțare pentru suportul bugetar în valoare de 52 de milioane de euro care a fost recent semnat prima tranșă este debursată de UE necondiționat, iar pentru fiecare următoarea tranșă va veni o misiune de evaluare care va estima gradul de realizare a strategiei. În momentul în care Guvernul nu reușește să realizeze în termenii pe care și i-a asumat anumite acțiuni, următoarea tranșă poate să fie redusă proporțional.”

Dar cât de hotărâte sunt acțiunile anticorupție considerate una din mizele cheie ale strategiei de reformare a justiției și invocate în repetate rânduri ca restante de oficiali europeni? Experta Olesia Stamate notează că s-a reușit asigurarea funcționalității Comisiei Naționale pentru Integritate (CNI) și a Centrului Național Anticorupției. Însă rămân restante o serie de alte acțiuni, spune experta, printre care asigurarea funcționalității avertizorilor de integritate:

„Putea fi implementată fără mare efort dar se pare că nu există consens în acest sens. Mă refer la crearea mecanismelor interne pentru instituțiile responsabile prin care avertizorii de integritate să poată semnală ilegalitățile. Am constatat că doar CNA a adoptat deocamdată un regulament în acest sens și este public pe site.”

Raportul de monitorizare constată schimbări pozitive la capitolul calitatea actului judecătoresc, indiciu care ilustrează efectele vizibile și concrete ale reformei. Observatorii de la Promo-Lex care au participat la 300 de ședințe de judecată din toate centrele raionale au constatat o îmbunătățire a felului în care se desfășoară ședințele judiciare comparativ cu situația din primele trei luni ale acestui an, spune directorul de program de la asociația Promo-Lex, **Pavel Postică**:

Pavel Postică

„Dacă în primul trimestru din ședințele monitorizate doar 77 au fost desfășurate în cadrul sălilor de ședință, restul au fost în birourile de serviciu ale judecătorilor, atunci în cel de-al doilea trimestru această cifră a crescut de aproape trei ori. La fel, am înregistrat o creștere cu aproximativ 12% în ceea ce privește înregistrarea audio a ședințelor de judecată. Putem să spunem că anumite tendințe pozitive în acest domeniu sunt. Poate că acest lucru se datorează prezenței observatorilor Promo-Lex, dar sperăm să nu fie așa.”

Faptul că la doi ani de la demararea reformei i se mai pun piedici a confirmat și ministrul justiției, **Oleg Efrim**, fără însă a nominaliza instituțiile care încearcă să opună rezistență. Ministrul Efrim a declarat pentru *Europa Liberă* că nu este însă într-un total de acord cu opinia experților că reforma justiției ar decurge foarte lent:

Ministrul Oleg Efrim

„Suntem în graficul pe care ni l-am propus. Dacă sunt anumite acțiuni nerealizate, atunci în mare parte ele se datorează faptului că o bună perioadă de timp din 2013 nu am avut un guvern funcțional, guvernul era în demisie. După aceasta a urmat perioada de vară, atunci când Parlamentul este în vacanță și nu pot fi adoptate legi. Toate aceste acțiuni vor fi recuperate până la sfârșitul anului, imediat cum Parlamentul va intra în sesiunea ordinară. Pentru această

toamnă ne-am propus un set amplu de acțiuni cum ar fi realizarea reformei procuraturii, promovarea unui amplu pachet de legi anticorupție și multe altele.”

Experții de la Asociația Promo-lex recomandă Ministerului Justiției și altor instituții de drept să accelereze ritmul reformei care a ajuns la etapa decisivă, adică ar trebui deja să dea rezultate. O recomandare similară a fost formulată de experții europeni acum o lună când a fost lansat primul proiect european ce urmează să încurajeze reforma justiției pe durata următorilor trei ani. Ar mai fi de amintit ca europenii, în afară de cuvintele de încurajare, adresate autorităților, au mai pus la dispoziția guvernării de la Chișinău sume importante de bani, fiind vorba de 10 milioane de euro menite să pregătească terenul pentru alte 60 de milioane cu care UE promite să sprijine reforma justiției moldovene.

Sursa: Europalibera.org